

המכון הישראלי לייצוא ולשיתוף פעולה בין-לאומי
The Israel Export & International Cooperation Institute

ברזיל - ישראל

2009

נכתב ע"י היחידה הכלכלית
מכון היצוא
פברואר 2009

תוכן עניינים

2.....	תקציר
3.....	ברזיל - מגמות והתפתחויות
3.....	כללי
3.....	מבנה פוליטי
4.....	כלכלת ברזיל
5.....	דירוג אשראי של ברזיל
5.....	האינדיקטורים הכלכליים
6.....	ברזיל בפרספקטיבה עולמית
7.....	סחר חוץ
10.....	יחסי הסחר בין ישראל לברזיל
12.....	הענפים הפוטנציאליים ליצואן הישראלי
16.....	נספחים

תקציר¹

☒ ברזיל הינה הכלכלה ה- 10 בעולם מבחינת גודל התמ"ג (בשנת 2008 הסתכם בכ- 1.6 טריליון דולר) והגדולה ביותר באמריקה הלטינית.

☒ ברזיל הינה החמישית בגודלה בעולם מבחינת שטחה וגודל אוכלוסייתה

בשנת 2009 צפויה האטה משמעותית בקצב הצמיחה הכלכלית של המדינה לשיעור של כ- 1.6% לעומת צמיחה של כ- 5.3% בשנת 2008 וצמיחה ממוצעת שנתית של כ- 4.7% בשנים 2004-2008, זאת לאור החמרת המשבר הכלכלי.

בשנת 2008 היקף הסחר בסחורות הסתכם בכ- 371 מיליארד דולר, גידול של כ- 32% לעומת שנה קודמת, זאת בשל גידול של כ- 23% ביצוא הסחורות לכ- 198 מיליארד דולר וגידול של כ- 44% ביבוא הסחורות לכ- 173 מיליארד דולר. בשנת 2009 צפויה ירידה בהיקף סחר בסחורות של ברזיל בשיעור של כ- 12%. זאת בשל ירידה של כ- 14% ביצוא הסחורות לכ- 170 מיליארד דולר וירידה של כ- 9% ביבוא הסחורות לכ- 157 מיליארד דולר.

בשנת 2008 היקף סחר החוץ של ישראל עם ברזיל הסתכם בכ- 1,468 מיליון דולר, גידול של כ- 56% לעומת שנה קודמת. יצוא הסחורות הסתכם בכ- 1,171 מיליון דולר, עליה של כ- 74%, יבוא הסחורות רשם גידול של כ- 10%, הסתכם בכ- 297 מיליון דולר. ברזיל הינה היעד ה- 14 ליצוא הסחורות הישראלי.

ענפים פוטנציאליים: תעשיית ה- IT, ענף התרופות, ענף המתכות, ענף טלקומוניקציה, ציוד רפואי, ענף איכות הסביבה, ענף אגרו טכנולוגיה.

בשנת 2014 ברזיל תארח את משחקי המונדיאל. כמו כן, ריו דה ז'ניירו מועמדת לארח את המשחקים האולימפיים בשנת 2016.

¹ אקונומיסט

ברזיל - מגמות והתפתחויות

כללי

ברזיל - המדינה החמישית בגודלה בעולם מבחינת שטח, משתרעת על כ- 8.5 מיליון ק"מ וחמישית מבחינת גודל האוכלוסייה - כ- 192 מיליון נפש. זו המדינה הגדולה ביותר בשטחה ובאוכלוסייתה באמריקה הלטינית, ממוקמת בין מרכז היבשת לבין האוקיינוס האטלנטי וגובלת באורוגוואי, ארגנטינה, פרגוואי, בוליביה, פרו, קולומביה, וונצואלה, גיאנה, סורינאם ובגיאנה הצרפתית. את עצמאותה קיבלה בשנת 1822 מידי הפורטוגזים. ברזיל בורכה באדמות חקלאות פוריות, יערות גשם עצומים ומחצבים כגון ברזל, פוספטים, זהב, פלטינה, ניקל, בוקסיטים, מנגן.

מבנה פוליטי

ברזיל היא רפובליקה פדרלית דמוקרטית, נשיאותית. הנשיא מכהן כראש המדינה וכראש הממשלה במערכת רב מפלגתית, ונבחר לכהונה בת ארבע שנים. הרשות המבצעת היא הממשלה, בעוד שהרשות המחוקקת מורכבת משני בתי הקונגרס הלאומי של ברזיל. נשיא, Luiz Inácio Lula da Silva, מכהן משנת 2003 והקים את קואליציית השמאל הראשונה זה 40 שנה, נחבר לכהונה נוספת בבחירות שהתקיימו באוקטובר 2006. ברזיל מחולקת ל-26 מדינות, ולמחוז פדרלי.

כלכלת ברזיל

ברזיל - הכלכלה ה- 10 בעולם (מדורגת אחרי ספרד, ולפני קנדה), והגדולה ביותר בקרב מדינות אמריקה הלטינית.

במהלך השנים חוותה ברזיל מספר משברים כלכליים בייחוד בתחום שערי החליפין, לאחר מספר רפורמות שבוצעו בעשור האחרון מצבה של ברזיל התייצב בשנת 2003. הפיחות שחל בסוף שנת 2002 במטבע הברזילי גרם לחברות ברזיליות רבות לגלות את כדאיות היצוא בתחומים רבים.

בשנת 2008 התמ"ג הברזילאי הסתכם בכ- 1.6 טריליון דולר והתמ"ג לנפש עמד על 8,280 דולר במחירים שוטפים ועל 10,480 דולר במונחי כח קניה.

בשנת 2009 צפויה האטה משמעותית בקצב הצמיחה הכלכלי ובקצב צמיחת תמ"ג לנפש בברזיל על קרע המבשר העולמי וצמצום הביקושים בשווקים בינלאומיים ובשוק המקומי. בשנת 2009 כלכלת ברזיל צפויה לרשום צמיחה של כ- 1.6%, זאת לעומת קצב צמיחה שנתי ממוצע של כ- 4.7% בשנים 2004-2008. צמיחה ריאלית בתמ"ג לנפש בשנת 2009 צפויה לעמוד על כ- 0.3% בלבד - האטה חדה לעומת קצב הגידול של כ- 3.3% בממוצע בשנה בשנים 2004-2008.

האטה הכלכלית צפויה להשפיע לחיוב על ציפיות אינפלציוניות במדינה. כך, בשנת 2008 שיעור האינפלציה עמד על כ- 5.9% בסוף השנה. בשנת 2009, לעומת זאת, צופים ירידה לשיעור של כ- 3.5%.

בשנת 2008 היקף הסחר חוץ בסחורות הסתכם בכ- 371 מיליארד דולר, גידול של כ- 32% לעומת שנה קודמת ובהמשך לגידול שנתי ממוצע של כ- 25% בשנים 2004-2008. יצוא הסחורות רשם עליה של כ- 23% לכ- 198 מיליארד דולר ויבוא הסחורות גדל בכ- 44% לכ- 173 מיליארד דולר, מה שהביא לצמצום בעודף המסחרי בשיעור של כ- 38% לכ- 25 מיליארד דולר.

בשנת 2009 צפויה ירידה בהיקפי הסחר של ברזיל: ירידה של כ- 14% ביצוא הסחורות, ירידה של כ- 9% ביבוא הסחורות, וכתוצאה, ירידה של כ- 12% בהיקף הסחר בסחורות.

משנת 2010 צפויה התאוששות בסחר החוץ. בשנים 2010-2013 היקף סחר החוץ צפוי לגדול בכ- 12% ממוצע שנתי, שיעור גידול זה צפוי להירשם ביבוא הסחורות וגידול של כ- 11% ממוצע שנתי ביצוא הסחורות מברזיל.

ביבוא סחורות ושירותים של ברזיל בשנת 2008 נרשם גידול של כ- 30%, לכ- 210 מיליארד דולר. בשנת 2009 ביבוא סחורות ושירותים צפויה ירידה של כ- 23% לכ- 162 מיליארד דולר. משנת 2010 צפויה התאוששות ביבוא של ברזיל. שיעור הגידול השנתי הממוצע בשנים 2010-2013 צפוי לעמוד על כ- 11%.

בשנת 2008 ריאל ברזילאי- המטבע המקומי- נחלש מול דולר בכ- 23%. לפי תחזית של "אקונומיסט", בשנת 2009 ריאל צפוי לאבד מערכו עוד כ- 15%. החלשות המטבע המקומי מטיבה עם יצואנים, אך מייקרת את היבוא, מגדילה חוב חיצוני של ברזיל וגורמת לצמצום העודף המסחרי.

בשנת 2014 צפויים להיערך בברזיל משחקי מונדיאל. כמו כן, ריו דה ז'נירו הגישה את מועמדות לארח את משחקי האולימפיאדה ב-2016. הארכת משחקי ספורט בינלאומיים במדינה דורשת השקעות רבות בתשתיות, בניית מרכזי ספורט ועיירות לספורטאים- השקעות רבות מצד הממשלה. כן, ממשלת ברזיל הודיע על כוונתה להשקיע כ- 42 מיליארד דולר לשם שיפור התשתיות לקראת מונדיאל 2014. מאידך, הארכת מונדיאל ואולימפיאדה מושכת משקיעים ותיירים רבים למדינה ומהווה פרסום שיווקי.

ברזיל הינה מדינה מתפתחת, ובשנים האחרונות היא נהנית מגידול בהשקעות הזרות. בשנת 2008 היקף השקעות הזרות למדינה הסתכם בכ- 40 מיליארד דולר, גידול של כ- 16% לעומת שנה קודמת ובהמשך לגידול של כ- 37% ממוצע שנתי בשנים 2004-2008. בשנת 2009 לאור המצב הכלכלי ומחנק האשראי היקף ההשקעות הזרות בברזיל צפוי לרדת בכ- 50%, לכ- 20 מיליארד דולר. מגמת גידול בהשקעות זרות צפויה להתחדש החל משנת 2010.

דירוג אשראי של ברזיל²:

Moody's	Fitch	S&P
Ba1 stable	BBB- stable	BBB- stable

חברות דירוג מעניקות לברזיל דירוג אשראי נמוך יחסית, בהתחשב בעובדה שכלכלת ברזיל הינה הגדולה ביותר באמריקה הלטינית.

האינדיקטורים הכלכליים

2013*	2012*	2011*	2010*	2009*	2008	2007	2006	
1,579	1,505	1,421	1,322	1,259	1,588	1,334	1,089	תמ"ג (Bs)
7,740	7,470	7,130	6,720	6,480	8,280	7,040	5,830	תוצר לנפש (\$)
12,670	12,030	11,460	10,940	10,680	10,480	9,750	9,110	תוצר לנפש במנחי PPP (\$) (\$)
4	4	4.1	3.2	1.6	5.3	5.7	3.9	צמיחה ראלית (%) (שנתי)
2.8	2.7	2.8	1.9	0.3	3.9	4.2	2.5	צמיחת התוצר לנפש (%) (שנתי)
14.4	13.8	13.5	13.4	13.9	13.7	13.7	14.4	יצוא סחורות ושירותים (%GDP)
15.6	15.1	14.4	13.7	12.9	13.3	12.1	11.5	יבוא סחורות ושירותים (%GDP)
261	238	207	182	170	198	161	138	יצוא סחורות (Bs)
249	226	201	176	157	173	121	91	יבוא סחורות (Bs)
15.3	15.4	15.7	16.3	16.7	14.3	17.2	17.6	חוב חיצוני (כ- % מהתמ"ג)
9.1	9	9	9	9.2	8	9.3	10	אבטלה (%) (שנתי)
3.7	3.7	3.8	3.6	3.5	5.9	4.5	3.1	אינפלציה (%) (סוף שנה)

² לפירוט סולמות הדירוג ראה נספח מס' 1

ברזיל בפרספקטיבה עולמית

בשנת 2009 ברזיל מדורגת:

במקום ה- 80/180 במדד השחיתות הבינלאומי ה- ³CPI (ישראל במקום ה- 33);

במדד ⁴Ease of Doing business במקום ה- 125/181 (ישראל במקום ה- 30);

במקום ה- 105/179 במדד ⁵"Economic Freedom" (ישראל במקום ה- 42);

במדד התחרותיות, ה- ⁶GCI במקום ה- 64/134 (ישראל במקום ה- 23);

ובמדד הסחר הבינלאומי, ה- ⁷ETI, במקום ה- 80/118 (ישראל במקום ה- 28).

Rank	Doing Business 2009
Ease of Doing Business	125
Starting a Business	127
Dealing with Construction Permits	108
Employing Workers	121
Registering Property	111
Getting Credit	84
Protecting Investors	70
Paying Taxes	145
Trading Across Borders	92
Enforcing Contracts	100
Closing a Business	127

נקודות החולשה
העיקריות של ברזיל
במדד
"עשיית העסקים" 2009

נקודת החוזק העיקרית
של ברזיל במדד
"עשיית העסקים" 2009

חזקות וחולשות על פי מדד התחרותיות GCI:

<u>Notable Advantages</u>	<u>Rank</u>	<u>Notable Disadvantages</u>	<u>Rank</u>
Domestic market size	9	Public trust of politicians	122
Available seat kilometers	12	Quality of port infrastructure	123
Business costs of terrorism	12	Time required to start a business	127
Local supplier quantity	13	Burden of customs procedures	127
Financial market sophistication	21	Wastefulness of government spending	129
Foreign market size	23	Interest rate spread	131
Soundness of banks	24	Burden of government regulation	133
Extent of marketing	27	Extent and effect of taxation	134

³ מדד השחיתות (CPI) לשנת 2008

⁴ Doing business 2009

⁵ Index of Economic Freedom 2009

⁶ GCI – The Global Competitiveness

⁷ ETI - The Enabling Trade Index

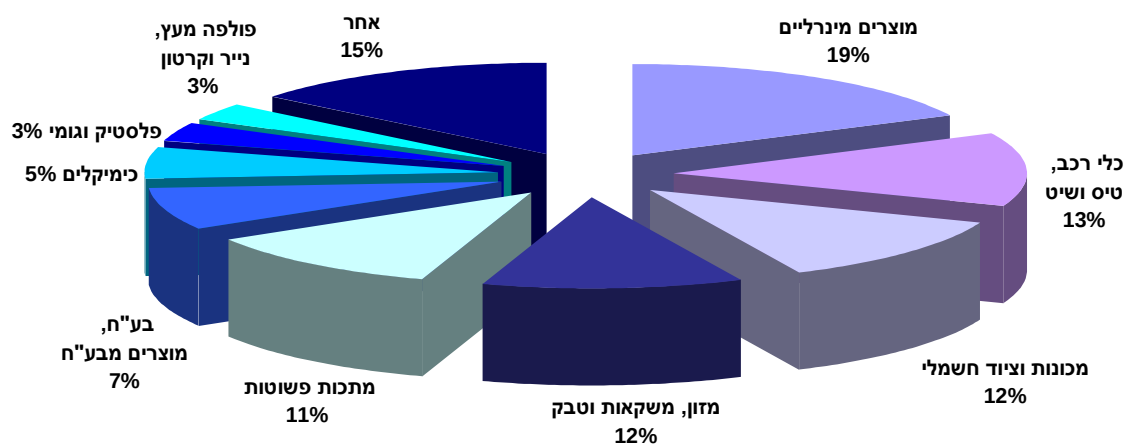
סחר חוץ⁸

היקף הסחר בסחורות (יבוא + יצוא) בשנת 2008, הסתכם בכ- 371 מיליארד דולר, עליה של כ- 32% לעומת שנה קודמת. בשנת 2009, צפויה ירידה בסחר בסחורות, בשיעור של כ- 12%, לכ- 327 מיליארד דולר. זאת בשל המשבר העולמי, צמיחה עולמית שלילית של כ- 0.9%, צמיחה שלילית של כ- 2% בסחר עולמי וצמיחה שלילית וירידה בהיקפי היבוא של שותפות הסחר העיקריות של ברזיל.

המאזן המסחרי בסחר בסחורות בשנת 2008, הסתכם בעודף של כ- 25 מיליארד דולר, ירידה של כ- 38% בהשוואה לשנה קודמת, זאת בשל עליה של כ- 44% ביבוא הסחורות לכ- 173 מיליארד דולר, ביצוא הסחורות נרשם גידול של כ- 23% לכ- 198 מיליארד דולר.

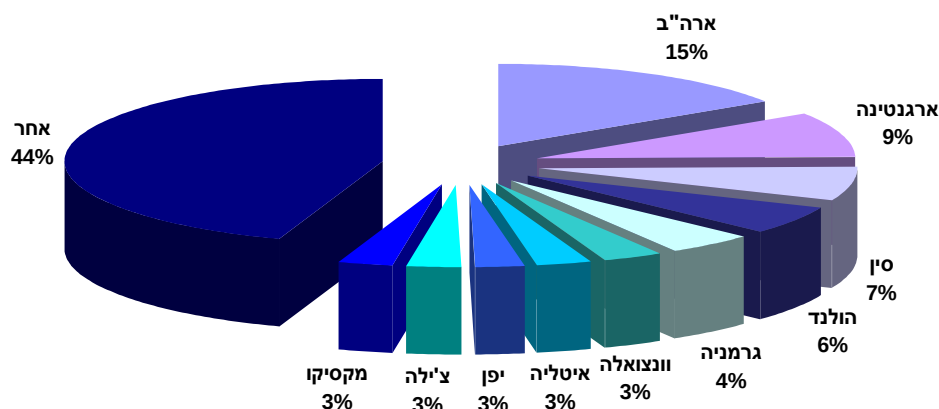
ביצוא הסחורות, בשנת 2008, נרשם גידול של כ- 23% לכ- 198 מיליארד דולר, זאת בהמשך לעליה שנתית ממוצעת של כ- 22% בחמש השנים האחרונות. בשנת 2009, צפויה ירידה ביצוא הסחורות מברזיל בשיעור של כ- 14% לכ- 170 מיליארד דולר. משנת 2010 צפויה התאוששות בהיקף היצוא וקצב הגידול צפוי לעמוד על שיעור ממוצע שנתי של כ- 11% בין השנים 2010-2013.

ענפי היצוא העיקריים של ברזיל⁹:

⁸ אקונומיסט 2009
⁹ נתוני UN 2007

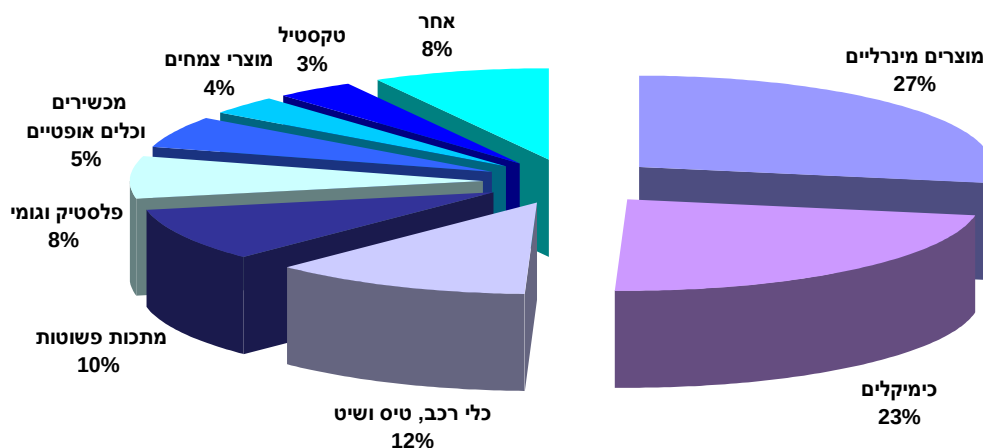
יעדי היצוא העיקריים של ברזיל⁹:

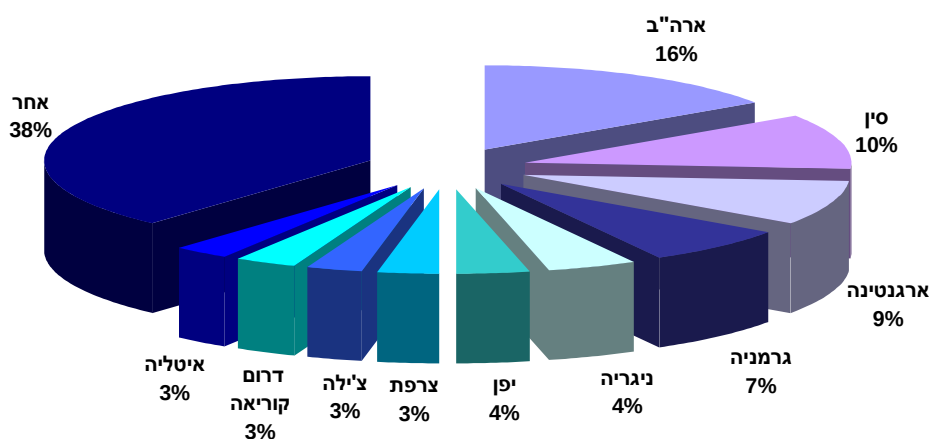
מניתוח יעדי היצוא של ברזיל עולה: בכלכלת **ארצות הברית** - שותפות הסחר העיקרית של ברזיל, יעד לכ- 15% מהיצוא - בשנת 2009 צפויה צמיחה שלישית של כ- 2% לעומת צמיחה של כ- 1.2% ב- 2008; בכלכלת **ארגנטינה** - שותפות הסחר השנייה, יעד לכ- 9% מהיצוא - צפויה צמיחה שלישית של כ- 2.7%, לעומת צמיחה של כ- 6% ב- 2008; **בסין** - שותפות הסחר השלישית, יעד לכ- 7% מהיצוא - צפויה צמיחה של כ- 6%, לעומת צמיחה של כ- 9% ב- 2008; **בהולנד** - יעד לכ- 6% מהיצוא - צמיחה שלישית של כ- 1.8%, לעומת צמיחה של כ- 1.9% ב- 2008; **בגרמניה** - יעד לכ- 4% מהיצוא - צפויה צמיחה שלישית של כ- 2.4% לעומת צמיחה של כ- 1.3% ב- 2008.

יבוא הסחורות, בשנת 2008, הסתכם בכ- 173 מיליארד דולר, עליה של כ- 44% לעומת שנה קודמת, בה הסתכם יבוא הסחורות בכ- 121 מיליארד דולר. בחמש השנים האחרונות יבוא הסחורות של ברזיל גדל בקצב ממוצע שנתי של כ- 29%.

בשנת 2009, צפויה ירידה בהיקף יבוא הסחורות בכ- 9%, צפוי להסתכם בכ- 157 מיליארד דולר. למרות זאת, בשנים 2010-2013 קצב גידול של יבוא הסחורות צפוי לעמוד על כ- 12% ממוצע שנתי. ענפי היבוא העיקריים של ברזיל⁹:

מקורות היבוא העיקריים של ברזיל⁹:

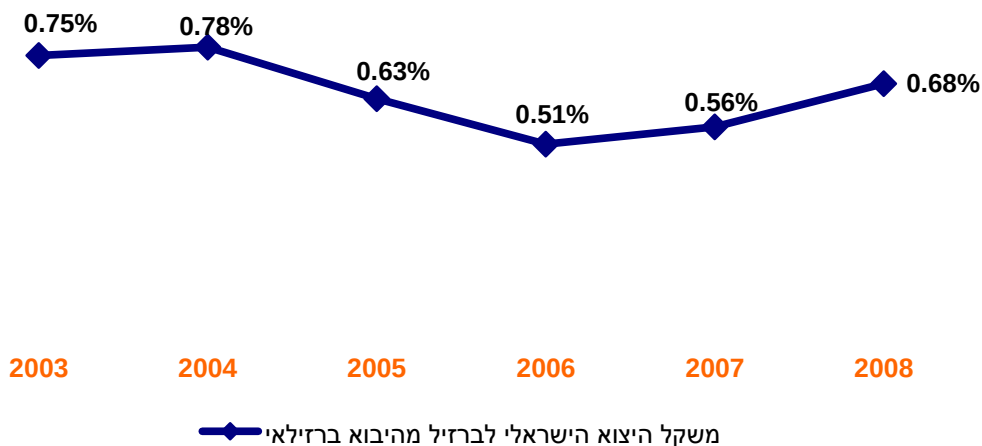

משקל היצוא הישראלי לברזיל מהיבוא הברזילאי¹⁰

משקלו של יצוא הסחורות הישראלי מסך יבוא הסחורות הברזילאיות ירד לאורך השנים מכ- 0.75% ב-2003 לכ- 0.68% ב-2008. אם זאת משנת 2006 החלה עליה של חלקינו ביבוא של ברזיל משיעור של כ- 0.51%.

יש לציין שבשנים 2006-2008 יבוא הסחורות של ברזיל גדל בכ- 89%, יצוא הסחורות הישראלי לברזיל, לעומת זאת, גדל בכ- 151%. הצמיחה ביצוא הסחורות באה בעיקר על חשבון גידול היצוא בענף הכימיקלים, אשר צמח באותה התקופה בכ- 190%.

מחודש אוקטובר החלה ירידה בהיקף היצוא החודשי לברזיל לעומת חודש מקביל אשתקד, וכן ירידה בהיקף היצוא בענף הכימיקלים. צמצום היקף היבוא של בא בעקבות ירידת מחירי הסחורות בכלל ומחירי למוצרים כימיקלים בפרט בתקופה האחרונה.

¹⁰ נתוני היצוא של ישראל - הלמ"ס, נתוני יבוא של ברזיל - אקונומיסט

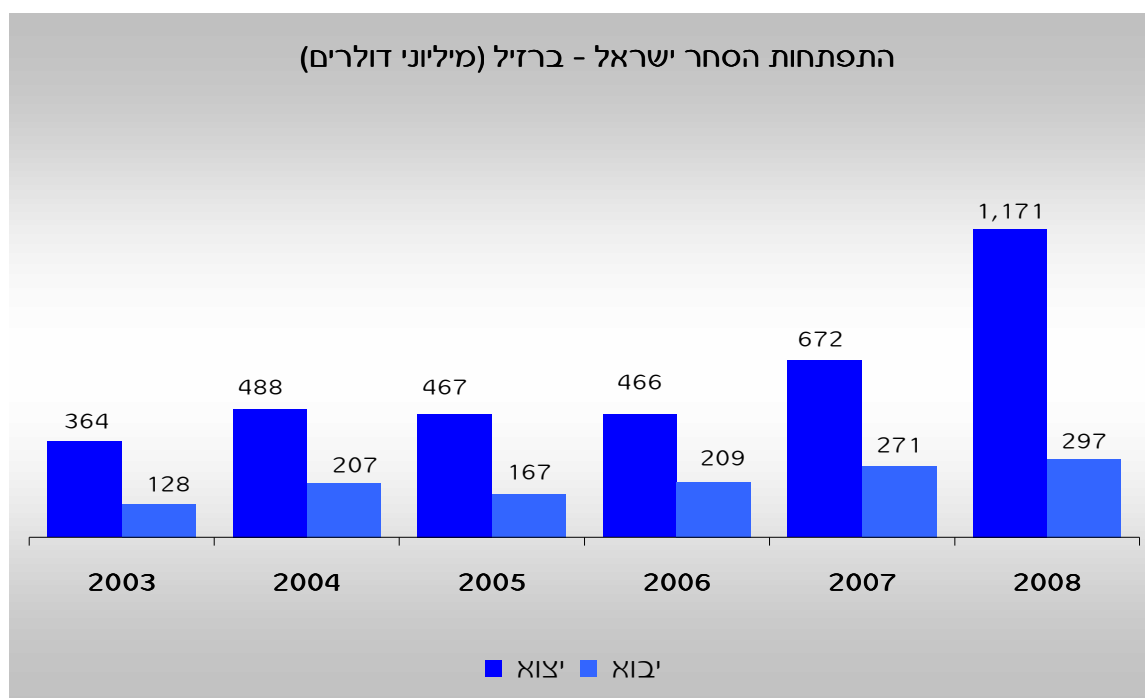
יחסי הסחר בין ישראל לברזיל

התפתחות הסחר בסחורות ישראל - ברזיל 2008¹¹:

היקף הסחר (יבוא + יצוא) של ישראל מול ברזיל הסתכם שנת 2008 בכ- 1,468 מיליון דולר, עליה של כ- 56% לעומת שנה קודמת, בה היקף הסחר בסחורות הסתכם בכ- 943 מיליון דולר.

מאזן הסחר בסחורות הסתכם, בשנת 2008, בעודף מסחרי של כ- 874 מיליון דולר, עליה של כ- 118% בהשוואה לשנה קודמת, זאת בשל העלייה של כ- 74% ביצוא, לכ- 1,171 מיליון דולר, ביבוא נרשם גידול של כ- 10%, הסתכם בכ- 297 מיליון דולר.

התפתחות הסחר בסחורות: ישראל - ברזיל							
מיליוני דולרים	2003	2004	2005	2006	2007	2008	שיעור שינוי
יצוא	364	488	467	466	672	1,171	74%
יבוא	128	207	167	209	271	297	10%
עודף מסחרי	236	281	300	257	401	874	118%
היקף סחר	492	695	634	675	943	1,468	56%

¹¹ נתוני סחר וענפים - הלמ"ס

היצוא הישראלי לברזיל

בשנת 2008 נרשם גידול חד ביצוא הסחורות לברזיל בשיעור של כ- 74% לכ- 1,171 מיליון דולר. בשנת 2007 יצוא הסחורות הסתכם בכ- 672 מיליון דולר.

ברזיל הינה יעד ליצוא ה- 14 של ישראל - עליה של 3 מקומות לעומת שנה קודמת.

השינויים ביצוא הענפים הבולטים בשנת 2008 (בהשוואה לשנה קודמת):

בענף הכימיקלים, עליה של כ- 90%, לכ- 894 מיליון דולר ומהווה כ- 76% מהיצוא;

בענף המכונות והציוד החשמלי, עליה של כ- 13%, לכ- 138 מיליון דולר ומהווה כ- 12% מהיצוא;

בענף המתכות פשוטות, עליה של מאות אחוזים, לכ- 34 מיליון דולר ומהווה כ- 3% מהיצוא;

בענף מינרלים, עליה של מאות אחוזים, לכ- 31 מיליון דולר ומהווה כ- 3% מהיצוא.

ענפי יצוא עיקריים של ישראל לברזיל (Ms)					
משקל ביצוא 08	שיעור שינוי 08/07	2008	2007	2006	תיאור ענף (Ms)
76%	90%	894	471	308	כימיקלים
12%	13%	138	122	85	מכונות וציוד חשמלי
3%	295%	34	9	25	מתכות פשוטות
3%	263%	31	8	10	מוצרים מינרליים
3%	39%	29	21	13	מכשירים וכלים אופטיים
3%	11%	45	40	24	אחרים

היבוא הישראלי מברזיל

יבוא הסחורות בשנת 2008 הסתכם בכ- 297 מיליון דולר, עליה של כ- 10% בהשוואה לשנה קודמת, בה הסתכם יבוא הסחורות בכ- 271 מיליון דולר.

השינויים ביבוא הענפים הבולטים בשנת 2008 (בהשוואה לשנה קודמת):

בענף בע"ח ומוצרי מבע"ח, עליה של כ- 70%, לכ- 109 מיליון דולר ומהווה כ- 37% מהיבוא;

בענף מזון, עליה של כ- 40%, לכ- 72 מיליון דולר ומהווה כ- 24% מהיבוא;

בענף עץ ופחם, עליה של כ- 30%, לכ- 21 מיליון דולר ומהווה כ- 7% מהיבוא;

בענף מוצרי צמחים, ירידה של כ- 50%, לכ- 18 מיליון דולר ומהווה כ- 6% מהיבוא.

ענפי יבוא עיקריים של ישראל מברזיל (Ms)					
משקל ביבוא 08	שיעור שינוי 08/07	2008	2007	2006	תיאור ענף (Ms)
37%	70%	109	64	58	בעלי חיים, מוצרים מבעלי חיים
24%	40%	72	52	21	מזון, משקאות וטבק
7%	30%	21	17	8	עץ ופחם
6%	-50%	18	35	23	מוצרי צמחים
4%	-44%	13	22	27	מתכות פשוטות
4%	22%	12	9	10	מכונות וציוד חשמלי
18%	-26%	53	72	61	אחרים

הענפים הפוטנציאליים ליצואן הישראלי¹²:

- ☒ תעשיית ה-IT: ציוד מחשוב - גודל שוק של כ- 48 מיליארד דולר; תוכנות מחשב - גודל שוק של כ- 13.7 מיליארד דולר.
- ☒ תרופות - גודל שוק של כ- 11 מיליארד דולר.
- ☒ מתכות - גודל שוק של כ- 10 מיליארד דולר.
- ☒ טלקומוניקציה - גודל שוק של כ- 8.9 מיליארד דולר.
- ☒ ציוד רפואי - גודל שוק של כ- 3.4 מיליארד דולר.
- ☒ איכות הסביבה - גודל שוק של כ- 3 מיליארד דולר.
- ☒ ענף אגרו טכנולוגיה

ענף אגרו טכנולוגיה

ברזיל הינה אחת היצרניות והיצואניות הגדולות של מגוון רחב של מוצרי חקלאות והיצרנית הגדולה ביותר בעולם של קפה, תפוזים וכנה סוכר. בנוסף, ברזיל אחת המדינות הבודדות בעולם בעלות פוטנציאל להגדלת שטחי עיבוד חקלאי. בפרט, בברזיל קיים מלאי שטחים בלתי מנוצל גדול ביותר בהשוואה למדינות עולם אחרות.

פוטנציאל להתרחבות ענף החקלאות מצביע על עליית הביקושים לציוד אגרו- חקלאי לשיפור רמת איכות ותפוקה של היבול.

ברזיל הינה יצרנית גדולה של מכונות אגרו- חקלאיות ומייצאת את תוצרתה למדינות דרום אמריקה אחרות.

מוצרים פוטנציאליים לענף אגרו טכנולוגיה: מכונות על בסיס טכנולוגיות חדישות הכוללות יחידות לקירור ושימור של פירות טרופיים, מכונות לניקוי, סינון ודירוג פירות, ירקות, דגנים וזרעים, מכונות לניווט וציוד לגידול העופות.

תעשיית ה-IT

מרכיבי הוצאות ה-IT של החברות הברזיליות מתחלקות לשלושה: כ- 28% ציוד מחשוב, כ- 35% תוכנות ומיקור חוץ וכ- 37% שירותים בתחומי תקשורת נתונים.

ציוד מחשוב:

מדובר בשוק הצומח ביותר בברזיל - ע"פ הערכות, בשנת 2007, צמיחת הענף הסתכמה בכ- 30%. גודל שוק מוערך בכ- 48 מיליארד דולר. 'בוא הענף הסתכם בכ- 19 מיליארד דולר ויצוא בכ- 9 מיליארד דולר. בשנת 2008 סך הוצאות חומרה בענף הסתכם בכ- 11.2 מיליארד דולר, עליה של כ- 13% לעומת שנה קודמת.

בשנת 2006 הועבר חוק ה- "Lel do Bem" (The Good Law), החוק פוטר מתשלום מיסים את מכירת המחשבים הניידים והניידים עד מחיר מסוים. לכן צפוי תהליך מסיבי של מכירת מחשבים זולים בשוק עקב כניסת חברות שהיו פעילות בעבר רק בשוק שחור ועברו תהליך "חוקיות" בעקבות

החוק החדש (חלקן של מכירות של חברות מהשוק השחור צנח מכ- 73% לכ- 45% עקב החוק החדש).

תעשיית האלקטרוניקה צפויה להמשיך ולהוות גורם משיכה של השקעות, בייחוד בצידוק התקשורת הסלולרית והמדפסות.

הגורמים שתורמו לצמיחת תעשיית המחשוב (IT Hardware) בשנה החולפת היו: היציבות הכלכלית וכניסה לתוקף של החוק האמור.

כתוצאה מהגידול בביקוש למחשבים חל גם גידול ברכישות מדפסות (למרות שהחוק לא חל עליהן).

תוכנות מחשוב:

שוק התוכנות בברזיל הינו המוביל בתעשיית המידע הטכנולוגי באמריקה הלטינית. ברזיל הינה השוק השביעי בגודלו בעולם ביצור תוכנות, אך היצוא מהווה רק כ- 2% מסך הכנסות הענף, ובכך טמון בו פוטנציאל אדיר של השקעות וכניסה של חברות זרות. גודל השוק הסתכם ב- 2007 בכ- 13.7 מיליארד דולר. בשנת 2008 סך הוצאות לתוכנות מחשב הסתכם בכ- 3.5 מיליארד דולר, גידול של כ- 12% בהשוואה לשנה קודמת.

הפסד תעשיית החקלאות, הטקסטיל, הבריאות, החשמל והרכב מעורך בכ- 21 מיליארד דולר עקב חוסר יעילות מערכות המחשוב שלהן, הן בתהליכי היצור והן במערכות ניהול הלקוחות והספקים. עקב ההפסדים התגברה המודעות לצורך במערכות מחשוב יעילות ומתחכמות.

בשנים הקרובות צפוי המשך צמיחה בתחום, בייחוד של שירותי התוכנה בתחומים: תקשורת נתונים, שיחות וידאו, מערכות לימוד מרחוק וכן שיפור טכנולוגיות התקשורת הסלולרית.

תחום שירותי אחסון נתונים תופס תאוצה בשנים האחרונות בשוק הברזילאי וטומן בתוכו פוטנציאל אדיר. השקעות של חברות מקומיות בפיתוח התחום בשנת 2008 צפויות להגיע לכ- 475 מיליון דולר, גידול של כ- 10% לעומת שנה קודמת, כשני שליש מסכום זה בחומרה ושליש בתוכנות.

תחום נוסף אשר מהווה יעד פוטנציאלי לחברות זרות הוא תחום אבטחת המידע - בשל התגברות השימוש בממשקי האינטרנט ותקשורת הנתונים הועלה הצורך באבטחה המידע והגנתו בפני וירוסים.

ממשלת ברזיל פועלת לצמצום תופעת העתקת התוכנות אך בשלב זה האכיפה מצומצמת, כ- 50%-60% מהתוכנות שבשימוש בברזיל הינן פיראטיות - נזק הנאמד בכ- 500-600 מיליון דולר.

תרופות:

מדובר בשוק העשירי בגודלו בעולם בתעשיית התרופות והשנייה בגודלה באמריקה הלטינית (אחרי מקסיקו). תעשיית התרופות בברזיל כוללת כ- 370 חברות וגודל שוק נאמד בכ- 11 מיליארד דולר, ב- 2008 צפוי גידול של כ- 5%, לכ- 11.5 מיליארד דולר.

ע"פ הערכות, כ- 40%-50% מהאוכלוסייה (ברזיל מונה כ- 192 מיליון נפש) לא נגישה לתרופות עקב המצב הכלכלי הירוד (חברות הביטוח אינן מממנות תרופות). ההוצאה על שירותי הבריאות מעורכת ב- 2008 בכ- 141 מיליארד דולר (כ- 8.4% מהתמ"ג), ההוצאה לנפש בכ- 737 דולר.

חברות התרופות הזרות, בעיקר מארה"ב ואירופה, אחראיות על כ- 70% מהמכירות בהשוק המקומי, חברות אלו נעזרות בחברות בת מקומיות בחדירה לשוק הברזילאי.

הבעיות העיקריות בענף התרופות בברזיל הינן: תהליך איטי של אישורי פטנטים בענף, אשר מעלה חשש בפני החברות הבינלאומיות הפעילות בו וכן שיעורי מס גבוהים. כיום, מתקיים תהליך משא ומתן בין הסקטור הפרטי והממשלה לצמצום המס, אך תהליך זה הינו איטי ובירוקראטי.

חברות זרות אשר מבקשות להיכנס לשוק התרופות הברזילאי צריכות להיות מודעות, כי שוק התרופות הג'נריות בברזיל מפותח וצומח בקצב מהיר בשנים האחרונות (שוק הג'נריות החל ב-1999 בברזיל). בשנת 2006, מכירות התרופות הג'נריות מהווה כ-14% מסך מכירות התעשייה, כ-700 מיליון דולר, וצפוי להסתכם בכמיליארד דולר בשנת 2008. רוב השימוש בתרופות הג'נריות נעשה ע"י הממשלה ומערכת הבריאות במטרה להקנות טיפול רפואי גם לאוכלוסייה הענייה. הפוטנציאל הטמון בענף עבור חברות זרות מצוי הן בחומרי הגלם ליצור תרופות (ברזיל מייבא כ-85% בחומרי הגלם ליצור) והן בצידוד ושירותים לבניית מפעלי יצור תרופות.

ציוד רפואי:

גודל שוק הציוד הרפואי בברזיל מעורך בכ-3.4 מיליארד דולר והינו הגדול ביותר באמריקה הלטינית. ברזיל היא יצרנית הציוד הרפואי הגדולה ביותר וכן היבואנית הגדולה בענף מבין מדינות אמריקה הלטינית.

ישנן מעט חברות ברזילאיות שמייצרות ציוד רפואי מתקדם ואיכותי ולכן רובו מבוסס על יבוא. כיום, ישנם כ-3,000 ספקים לציוד רפואי בברזיל אך רק כ-3% מהם הן חברות גדולות. כאמור, פוטנציאל רב קיים בשוק הברזילאי בייחוד בתחומים: ציוד רפואי מתקדם, ציוד רפואי חד פעמי (כלים סניטאריים וכו'), תעשיית השתלים וציוד אבחון ובקרה.

מתכות:

ברזיל היא יצרנית הפלדה השמינית בעולם, ב-2007 יצור הפלדה בברזיל מהווה כ-50% מסך היצור באמריקה הלטינית וכ-3% מסך היצור העולמי. גודל השוק מעורך בכ-10 מיליארד דולר, היצוא מהווה כ-74% מגודל השוק, ומתפרס לכל רחבי העולם. הפוטנציאל הטמון בענף מפותח זה הינו בעיקר בצידוד ומכונות לצורך יצור הפלדה, ייעול התהליך והבקרה עליו וכן צמצום ופתרון תקלות.

טלקומוניקציה:

ברזיל הינה מובילה בתחום הטלקום באמריקה הלטינית ומהווה כשליש מהשוק האזורי. גודל שוק מוערך בכ-8.9 מיליארד דולר. חברות ענק כמו: Nokia, Motorola, Nirtel, Cisco פעילות בברזיל ונותנת לתעשייה המקומית דחיפה משמעותית. ע"פ הערכות משרד התקשורת, ההשקעה בענף הטלקומוניקציה הסתכמה ב-2006 בכ-45 מיליארד דולר.

בשנת 2008, היו כ- 138 מיליון מנויי סלולרים, גידול של כ- 15% בהשוואה לשנה קודמת, כ- 72% חדירה, פי שלוש לעומת 2003. עד 2012, מספר מנוי הסלולר צפוי לגדול לכ- 181 מיליון מנויים, שיעור חדירה של כ- 90%. בשנת 2008 נרשמו כ- 40 מיליארד גולשי אינטרנט, כ- 21% חדירה לעומת כ- 11% חדירה בלבד ב- 2003. לעומת זאת, בטלפוניה הקווית חלה ירידה בשיעור החדירה בשוק הברזילי, מכ- 20% בשנת 2003 לכ- 18% ב- 2008, כ- 34 מיליארד קווים. לאור התפתחות הענף בשנים האחרונות, ברזיל הינה המובילה מבין מדינות אמריקה הלטינית בחדשנות הטכנולוגית באינטרנט והשיעור החדירה של מחשבים אישיים בברזיל הינו הגבוה ביותר מבין מדינות אמריקה הלטינית, כ- 265 מחשבים לכל 1,000 נפש. תחום התקשורת האינטרנטית מתפתח ותופס תאוצה - שיחות VoIP, תחום אשר מהווה פוטנציאל לכניסה של חברות זרות להשקעה הן בפן השירותים והן באספקת הצידוד. בנוסף, הגלישה האלחוטית באינטרנט ממכשירי הסלולר, שירותי השמע והוידאו, שירותי האיתור והמעקב תופסים תאוצה ומושכים חברות תקשורת זרות גדולות להשקעה.

איכות הסביבה:

גודל שוק (הכוללת ציוד, מהנדסים, שירותי יעוץ בתחומי הבקרה ופרויקטי טיהור) מעורך בכ- 3 מיליארד דולר, מתוך כך כ- 2 מיליארד דולר מיוחסים לסקטור טיהור והתפלת המים. הפוטנציאל בתעשיית איכות הסביבה בברזיל לחברות זרות הינה בעיקר באספקת טכנולוגיות ופתרונות מתקדמים בייחוד בתחום התפלת המים. ניצול אי נכון של מים ודליפות רבות מביאים לאובדן של כ- 40%-50% ממי שתייה באזורים עירוניים ולהפסדים בסדר גודל של 5 מיליארד דולר בשנה. לכן ישנו פוטנציאל למערכות מתוחכמות להפצת המים כולל ציוד נלווה ומתן שירותים בתחום. חשיבות נושא מחזור המים עולה בעיקר במרכזי אוכלוסין, אזורים שבהם עלות הובלת ואחסון מים גבוהה. קיים ביקוש לשירותים וטכנולוגיות לאחסון וטיפול במי שפכים. תת ענף למוצרי בקרת איכות האוויר צפוי לצמוח בשיעור שנתי ממוצע של כ- 20% בשנים הקרובות בשל צורך לעמוד בתקנים לזיהום האוויר, מחזור חומרי גלם ואימוץ מדיניות ידידותית לסביבה בסקטור התעשייתי.

נספחים

1. פירוט סולמות דירוג של אשראי המדינה:

סולם דירוג של S&P ושל Fitch:

- AAA - למנפיק יכולת מעולה לפרוע את התחייבויותיו בהשוואה למנפיקים אחרים.
- AA - יכולת המנפיק לפרוע את התחייבויותיו היא הרבה מעבר לממוצע בהשוואה למנפיקים אחרים.
- A - יכולת המנפיק לפרוע את התחייבויותיו היא מעבר לממוצע בהשוואה למנפיקים אחרים.
- BBB - יכולת המנפיק לפרוע את התחייבויותיו היא ממוצעת בהשוואה למנפיקים אחרים.
- BB - יכולת המנפיק לפרוע את התחייבויותיו היא מתחת לממוצע בהשוואה למנפיקים אחרים.
- B - יכולת המנפיק לפרוע את התחייבויותיו היא הרבה מתחת לממוצע בהשוואה למנפיקים אחרים.
- CCC - למנפיק אפיונים העלולים לגרום לאי-עמידה בפירעון התחייבויותיו.
- CC - אי-עמידה בפירעון התחייבויות המנפיק נראית סבירה ביותר.
- R - המנפיק נמצא תחת כינוס נכסים עקב מצבו הפיננסי.
- D - המנפיק לא פרע אחת או יותר מהתחייבויותיו במועד ויש סבירות כי המנפיק יחדל מלפרוע את כל או חלק נכבד מהתחייבויותיו (Default).

ניתן להוסיף סימני (+) או (-) לדירוגים AA ועד CCC כדי לציין את הדירוג הפנימי בכל קטגוריה.

סולם דירוג של Moody's

- Aaa - למנפיק יכולת מעולה לפרוע את התחייבויותיו בהשוואה למנפיקים אחרים.
- Aa - יכולת המנפיק לפרוע את התחייבויותיו היא הרבה מעבר לממוצע בהשוואה למנפיקים אחרים.
- A - יכולת המנפיק לפרוע את התחייבויותיו היא מעבר לממוצע בהשוואה למנפיקים אחרים.
- Baa - יכולת המנפיק לפרוע את התחייבויותיו היא ממוצעת בהשוואה למנפיקים אחרים.
- Ba - יכולת המנפיק לפרוע את התחייבויותיו היא מתחת לממוצע בהשוואה למנפיקים אחרים.
- B - יכולת המנפיק לפרוע את התחייבויותיו היא הרבה מתחת לממוצע בהשוואה למנפיקים אחרים.
- Caa - למנפיק אפיונים העלולים לגרום לאי-עמידה בפירעון התחייבויותיו.
- Ca - אי-עמידה בפירעון התחייבויות המנפיק נראית סבירה ביותר.
- C - אי-עמידה בפירעון התחייבויות המנפיק כמעט וודאית.

ניתן להוסיף 1,2,3 לדירוגים Aa ועד Caa כדי לציין את הדירוג הפנימי בכל קטגוריה.